

## EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 17/2007 rd

**Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagarna om accis på flytande bränsle samt accis på elström och vissa bränslen samt lag om bränsleavgift som betalas för privata nöjesbåtar**

*Till finansutskottet*

### INLEDNING

#### *Remiss*

Finansutskottet har vid sitt möte den 19 oktober 2007 beslutat begära utlåtande av ekonomiutskottet om en proposition med förslag till lagar om ändring av lagarna om accis på flytande bränsle samt accis på elström och vissa bränslen samt lag om bränsleavgift som betalas för privata nöjesbåtar (RP 61/2007 rd).

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- regeringsråd Irmeli Virtaranta, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Päivi Janka, konsultativ tjänsteman Arto Rajala, överingenjör Peteri Kuuva och överinspektör Jukka Saarinen, handels- och industriministeriet

- skatteexpert Mika Jokinen, Finlands näringsliv
- specialrådgivare Kati Takala, Finsk Energiindustri rf
- direktör Sirpa Smolsky, Teknologiindustrin rf
- direktör Anders Portin, Skogsindustri rf
- verkställande direktör Jarmo Nupponen, Olje- och Gasbranschens Centralförbund rf
- direktör Pekka Manninen, Helsingfors Energi
- verkställande direktör Vesa Pirtilä, Kotkan Energia Oy
- direktör Ahti Nikkanen, Lahti Energia Oy
- teknologidirektör Peter Sandvik, Rautaruukki Abp
- verkställande direktör Hannu Linna, Vasa Elektriska Ab.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av  
— Finska Biodieselföreningen rf.

### PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om accis på flytande bränslen och lagen om accis på elström och vissa bränslen ändras så att accisen på energiprodukter och el höjs med 9,8 procent i genomsnitt. Accisförhöjningen fokuserar på bränslen som används inom sektorer utanför utsläppshandeln.

Dessutom föreslås en lag om bränsleavgift som betalas för privata nöjesbåtar.

För biobrännolja som används vid uppvärmning och som bränsle i arbetsmaskiner föreslås accisfrihet. För småskaliga tillverkare av biobrännolja föreslås ett förenklat accisförfarande.

Bränslen för fritidsflyg och nöjesfartyg samt spilloljor förslås vara accispiktiga bränslen. Bestämmelser om användningsförbud, sanktioner och övervakning i fråga om bränsle i nöjesfartyg ingår i lagen om bränsleavgift som betalas för privata nöjesbåtar.

Det föreslås att förfarandet med återbäring av accis i anslutning till energibeskattnings ska preciseras och förenklas. I lagen om accis på flytan-

de bränslen och i lagen om accis på elström och vissa bränslen görs dessutom vissa preciseringar av teknisk natur.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2008 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av år 2008.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Motivering*

Propositionen har skattemässiga syften, men siktar också på att bidra till att hejda klimatförändringen. Utskottet konstaterar att också andra styrmedel används för att stoppa klimatförändringen och att det viktigaste bland dem är utsläppshandeln. Även om de direkta effekterna av propositionen huvudsakligen kommer att gälla sektorer utanför utsläppshandeln, skulle utskottet gärna ha sett mer omfattande beräkningar av förslagets direkta och indirekta effekter. Det gäller både styreffekterna och de ekonomiska effekterna.

I detta utlåtande granskar utskottet propositionens verkningar för näringslivet och konsumenterna när det gäller el- och fjärrvärmesektorn samt transporter och bilism.

### *El och fjärrvärme*

Under handelsperioden 2008—2012 måste utsläppen från el- och fjärrvärmeproduktionen minska med ca 50 procent i förhållande till 2006. Detta kommer att ha omfattande kostnadseffekter både för näringslivet och hushållen. Enligt expertbedömningar kommer elpriset att stiga kraftigt i början av nästa år, till och med utan att skatten på el höjs. Marknadspriset på el kommer enligt uppskattningar till och med att fördubblas. Effekterna av de föreslagna skattehöjningarna kommer i detta avseende att vara avsevärt mindre, men bidrar ändå till en ökad belastning.

När det gäller höjningen av accisen på el i skatteklass II uppskattas propositionens verk-

ningar inom industrin till ca 14 miljoner euro. I jämförelse med detta är de direkta och indirekta kostnaderna av utsläppshandeln flerfaldiga.

För hushållens del kommer effekterna att vara både höjda elpriser och dyrare fjärrvärme. Utskottet noterar att 80 procent av vår fjärrvärme produceras på kraftvärmeverk, där bränsleenergin används så effektivt som möjligt. Tack vare en effektiv kraftvärmeproduktion är förbrukningen av primärenergi och utsläppen ca 30 procent mindre än när motsvarande energi produceras i separata kraftverk. Det är viktigt att fjärrvärmens förblir ett konkurrenskraftigt alternativ, menar utskottet.

Utskottet anser utifrån inkommen utredning att man måste analysera de olika styrmedlens direkta och kumulativa effekter mer ingående än vad som gjorts. I samband med det pågående arbetet med energi- och klimatstrategin fram till 2020 måste en samlad granskning av de olika instrumentens samverkan göras i fråga om både för- och nackdelar.

### *Transportsektorn och bilismen*

Enligt förslaget ska skatten på dieselolja till skillnad från de tidigare enhetliga procenthöjningarna nu höjas lite mer än bensinskatten. Därmed kommer dessa två bränslen att behandlas mer lika skattemässigt. Detta motiveras bl.a. med den strävan som EG-kommissionen har att göra beskattningen av bensin och diesel mer enhetlig. På EU-nivå har det ansetts att det inte finns några miljörelaterade orsaker till att i skattehänseende skilja mellan bensin och diesel.

En strängare beskattning av dieselolja får betydande ekonomiska konsekvenser. Personbilar-  
nas andel av den totala förbrukningen av diesel-  
olja är ca 21 procent i Finland. Resten förbrukas  
av lastbilar, paketbilar och bussar. Största delen  
av denna skattehöjning kommer således att gälla  
näringslivets transportkostnader och kollektiv-  
trafiken, inte personbilarna. Skattebördan för  
godstransporterna inom näringslivet uppskattas  
öka med ca 80 miljoner euro. Dieselförbrukning-  
en gäller till största delen nödvändiga transpor-  
ter, och även när det gäller personbilar begrän-  
sar våra geografiska förhållanden valmöjlighete-  
rna, och därmed kommer skattehöjningens sty-  
rande verkan antagligen att vara relativt liten.

Också den förpliktelse att använda biodriv-  
medel som införs 2008 kommer att inverka på  
dieseloljepriset. Enligt expertbedömningar kom-  
mer förpliktelsen av tekniska skäl närmast att  
uppfyllas med ökad användning av dieselolja,  
vilket kommer att bidra till att priset stiger.

Utskottet anser att det är ändamålsenligt med  
en kontrollerad ökning av antalet dieseldrivna  
bilar, eftersom de är mer energieffektiva. När  
man beaktar att beskattningens styrande verkan  
kommer att försvagas i detta avseende måste de

olika styrmedlens sammanlagda verkan noga  
övervägas i samband med den pågående totalre-  
formen av fordonsbeskattningen. Utskottet an-  
ser att det skulle ha varit motiverat att ändra be-  
skattningen först i samband med totalreformen,  
som också inbegriper en granskning av driv-  
kraftsskatten. Därför vill utskottet påskynda re-  
formen så att beskattningens helhetsmål kan nås  
bl.a. när det gäller miljöstyrning.

#### *Övriga synpunkter*

Utskottet välkomnar reformen som innebär ac-  
cisfrihet för biobrännolja som används för upp-  
värmning eller i arbetsmaskiner. Enligt en ex-  
pertbedömning är målet att höja biobrännoljans  
andel av de flytande uppvärmningsbränslena till  
10 procent senast 2016. Den föreslagna skattere-  
formen kan främja uppnåendet av detta sporran-  
de mål.

#### *Utlåtande*

Ekonomiutskottet föreslår

*att finansutskottet beaktar vad som an-  
förts ovan.*

Helsingfors den 25 oktober 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd  
vordf. Antti Rantakangas /cent  
medl. Janina Andersson /gröna  
Hannu Hoskonen /cent  
Harri Jaskari /saml  
Matti Kangas /vänst  
Toimi Kankaanniemi /kd  
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Jouko Laxell /saml  
Eero Lehti /saml  
Päivi Lipponen /sd  
Marjo Matikainen-Kallström /saml  
Sirpa Paatero /sd (delvis)  
Markku Uusipaavalniemi /cent  
Ulla-Maj Wideroos /sv  
ers. Sampsa Kataja /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.

## AVVIKANDE MENING 1

### *Motivering*

Regeringens proposition (RP 61/2007 rd) om accis på flytande bränsle innebär bland annat strängare beskattning av flytande dieselbränsle. För svavelfri dieselolja kommer grundaccisen att höjas från 26,83 cent per liter till 30,67 cent per liter och för dieselolja av annan typ från 29,48 cent per liter till 33,32 cent per liter. Och vidare kommer tilläggsaccisen att höjas från 4,76 till 5,38 cent per liter både för svavelfri dieselolja och för annan typ av dieselolja. Regeringen motiverar skattehöjningen med miljömål och styrmål.

Regeringens förslag om att höja dieselskatten leder till att de nödvändiga transport- och reseutgifterna för små och medelstora företag, jordbruket och enskilda stiger. Även regionalpolitiskt är den skärpta beskattningen orättvis.

Om regeringen samtidigt hade föreslagit att drivkraftsskatten på dieselbilar ska sänkas märkbart eller slopas helt skulle det finnas lite grund för den föreslagna skärpningen av accisen på dieselolja. När ekonomiutskottet hörde sakkun-

niga framgick det att det är osäkert om den årliga drivkraftsskatten på dieselbilar ska slopas. Med andra ord är det inte motiverat att höja accisen på dieselolja i enlighet med regeringens förslag. Däremot är det både ekonomiskt och miljömässigt motiverat att öka andelen dieselbilar. Regeringens förslag innebär att accisen på dieselolja proportionellt sett skärps mer än accisen på motorbensin, vilket inte kan anses motiverat.

Ekonomiutskottet har trots vissa anmärkningar anslutit sig till regeringens linje i frågan. Ändå för den utvecklingen i fel riktning.

I Kristdemokraternas skuggbudget för 2008 föreslås att drivkraftsskatten på dieselbilar avskaffas. Eftersom detta inte ser ut att ske måste den skärpta beskattningen av dieselolja avvisas.

### *Ståndpunkt*

Jag föreslår således

*att skatten på dieselolja inte höjs.*

Helsingfors den 25 oktober 2007

Toimi Kankaanniemi /kd

## AVVIKANDE MENING 2

### **Motivering**

Regeringen föreslår att lagen om accis på flytande bränsle och lagen om accis på elström och vissa bränslen ändras så att accisen på energiprodukter och el höjs med i genomsnitt 9,8 procent.

Enligt propositionen skärps beskattningen av dieselolja mer än bensinskatten. Detta är inte miljömässigt motiverat eftersom dieseln är miljövänlig. I stället för att höja skatten bör man gynna användningen av dieselolja, eftersom dieselmotorerna belastar miljön mindre än bensinmotorerna, och dessutom är de mer hållbara.

Högre bränsleaccis är ett hot för de finländska transportföretagen. Skattebördan för gods-transporterna kommer enligt propositionen att öka med ca 80 miljoner euro. Vår bränsleskatt är redan nu högre än genomsnittet i Europa, även om vi har långa avstånd, ett kallt klimat och högre transportkostnader än i Europa i övrigt. Enligt propositionen kan skattehöjningarna inom transport- och logistikbranschen överföras på köpare och slutanvändare. Det som regeringen inte beaktar är att om de höjda kostnaderna över-

förs till priserna kommer inhemska företagare att få sämre konkurrenskraft i förhållande till sina utländska konkurrenter.

Även om regeringen i sitt program har åtagit sig att förbättra kollektivtrafiken och dess villkor innehåller den aktuella propositionen inga beräkningar av vilka tilläggskostnader skattehöjningarna medför för kollektivtrafiken. Regeringen beaktar i sin proposition inte heller det att skärpt energiskatt direkt påverkar inflationen. Regeringen antar att den genom att ändra beskattningen kan hindra ökade utsläpp av koldioxid och annat inom transport- och energisektorn. Jag anser att lagändringen inte har den styrande verkan som regeringen eftersträvar.

### **Ståndpunkt**

Jag anser därför

*att ekonomiutskottet i sitt utlåtande till finansutskottet borde ha föreslagit att propositionen förkastas.*

Helsingfors den 25 oktober 2007

Matti Kangas /vänst